

Deontologische Code

In het kader van het IA | BE

Versie 7 december 2015

Instituut van de Actuarissen in België

Goedgekeurd tijdens de Algemene Vergadering van 10 december 2015

INHOUDSTAFEL

I BEGRIPSBEPALING	3
II INLEIDING.....	4
III ACTUARIS LID VAN HET INSTITUUT	6
IV RECHTSKADER.....	8
V LIJST VAN DE DEONTOLOGISCHE REGELS.....	10
VI DEONTOLOGISCHE REGELS	12

I BEGRIPSBEPALING

1. Categorie van IA|BE lid : De leden van het Instituut zijn onderverdeeld in verschillende categorieën zoals kandidaat leden, effectieve leden, geassocieerde leden, academische leden, gepensioneerde leden, schenkende leden, etc. Deze categorieën zijn bepaald in het kader van de statuten van het IA|BE (Artikel : Categorieën van leden).
2. CPD : Systeem van Continuing Professional Development, door het Instituut ontwikkeld om een permanente bijscholing conform de statuten te waarborgen.
3. Cliënt : De volgende algemene definitie is van toepassing voor al de artikels van de deontologische code. Een cliënt is een natuurlijke of rechtspersoon die een beroep doet op de diensten van de actuaris of op de werkgever, firma of onderneming waar de actuaris werkzaam is.
4. Bestuur : Het Instituut wordt door het Bestuur geleid, bijgestaan door het Accreditatiecomité (ComAc), het Education Comité (ComEd), het Comité Internationale Zaken (ComInt) en het Beroepsbelangen Comité (ComProf) zoals in de statuten bepaald.
5. IA|BE : Het Instituut draagt de naam “INSTITUUT VAN DE ACTUARISSEN IN BELGIE”, “INSTITUT DES ACTUAIRES EN BELGIQUE” in het Frans, “INSTITUTE OF ACTUARIES IN BELGIUM” in het Engels, afgekort “IA|BE
6. Controle instelling : officiële instelling die nagaat of de ondernemingen de op hen toepasbare wettelijke en reglementaire bepalingen in acht nemen en de eventuele vastgestelde inbreuken bestraft. Bijvoorbeeld, maar niet uitputtend : NBB, FSMA, FSA, PRA, ...
7. Statuten van het IA|BE : de statuten zijn rechtstreeks beschikbaar op de website van het IA|BE (www.iabe.be).

II INLEIDING

De actuaris, in de ruime zin van het woord, oefent verschillende beroepsactiviteiten uit die belangrijk zijn in het kader van de huidige economische en financiële omgeving en neemt deel aan het gezond beleid van de ondernemingen waarvoor hij rechtstreeks of onrechtstreeks werkzaam is. Met het oog hierop moet hij strikte intellectuele principes naleven en van een waardig en onberispelijk gedrag zijn.

Het Instituut van de Actuarissen in België is zich bewust van het belang hiervan en schenkt veel aandacht aan een actieve houding om deze doelstelling te verwezenlijken. De deontologie van ons beroep moet toelaten om ons als actuarissen aan te passen aan de verschillende verwachtingen betreffende het beroep. Hiervoor zijn de deontologische regels opgesteld die de actuarissen leden van het Instituut moeten navolgen. Dit document wordt bedoeld als een overzicht van deze regels en als standaardreferentie die toelichting geeft over hun statuut binnen het Instituut, hun interpretatie en hun toepassingsprocedures.

Deontologie :

Het begrip deontologie ligt op de grens tussen ethiek en verordening. Het woordenboek definieert deontologie als : « Alle regels en voorschriften die van toepassing zijn voor een beroep, het gedrag van degenen die het uitoefenen, en hun contacten met de cliënten en het publiek. »

Hoewel relevant, geeft deze definitie geen volledig beeld van de diverse gedragscodes van de verschillende beroepen. Sommige gedragscodes zijn bij wet verplicht; andere vinden hun oorsprong in de traditie, zoals bijvoorbeeld voor de advocaten, notarissen, gerechtsdeurwaarders of nog geneesheren. De eed van Hippocrates mag enigszins als één van de eerste deontologische “regels” beschouwd worden.

De deontologische regels hebben te maken met het feit dat men bepaalde taken aan een professional toevertrouwt voor zijn beoordelingsvermogen en zijn bekwaamheid.

Het gaat hier dus, met het oog op het algemeen belang en de publieke orde, over de bescherming van de natuurlijke of rechtspersoon die een professionele bijstand nodig heeft, en over de mogelijkheid om een beroep te doen op de betrouwbare en efficiënte diensten van een beroepsbeoefenaar met voldoende kwalificaties en die volledig vertrouwd kan worden.

In navolging van andere deontologische codes zoals deze van bedrijfsrevisoren of accountants, heeft de huidige gedragscode van het IA|BE tot doel om de « cliënt » , in de ruime zin van het woord, te beschermen. De bescherming van het statuut en van de reputatie van het beroep is echter een indirect voordeel van de toepassing ervan. Omwille van de behoeften inzake actuariële diensten is er een nood aan een werkrelatie en aan een garantie van beroepsprestaties die de (operationele) onafhankelijkheid vereisen.

Dit uitgangspunt maakt trouwens deel uit van de nieuwe Europese wetgeving.

De door het IA|BE gedefinieerde Deontologische Code heeft tot doel om aan deze verwachtingen te voldoen. Het document bestaat uit de 11 artikels van de code zelf en bevat ook informatie over het Instituut en zijn leden.

Daarbij moet echter worden opgemerkt dat, in tegenstelling tot andere beroepsverenigingen, de toelating tot lid van het Instituut in België niet verplicht is om bij een werkgever het actuariële beroep uit te oefenen. In dergelijk geval zal de persoon zich niet mogen beroepen op de status van lid van het Instituut noch op de toepassing van de regels die voor de leden gelden. De persoon blijft niettemin verplicht gebonden door de wettelijke of contractuele verplichtingen van zijn activiteit.

III ACTUARIS LID VAN HET INSTITUUT

Het is soms moeilijk om een eenvoudig antwoord te geven op een eenvoudige vraag. “Wat is een actuaris ?” is zo’n vraag. In het algemeen kan worden gezegd dat een actuaris de berekening van kansverdelingen en statistieken beroepshalve toepast op het vlak van verzekeringen, economie, financiën en sociale zekerheid.

In dit kader analyseert hij de risico’s of toekomstige onzekerheden en maakt hij een schatting van de gerelateerde financiële stromen. Wiskundige en statistische technieken worden gebruikt om een beschrijving en een voorspellende modelering weer te geven van toekomstige gebeurtenissen zoals bv. de levensduur van de mens, de frequentie van schadegevallen en de omvang van het verlies. Over het algemeen impliceert het werk van een actuaris (het actuariaat – de actualisatie) de identificatie en valorisatie van bedragen die gebonden zijn aan toekomstige financiële stromen. Er kunnen deterministische of stochastische modellen, al dan niet complex, gebruikt worden om een verdeling of de parameters van een verdeling te bepalen.

Historisch gezien wordt het beroep in het begin geassocieerd met de schatting van de levensduur (vanaf het midden van de XVIIIe eeuw met de mortaliteitstafels uitgegeven door Antoine Deparcieux (1746), Pehr Wilhelm Wargentin (1749), Thomas Simpson (1752), Johann Peter Süssmilch (1761), of nog Daniel Bernoulli (1763) volgens wie de inenting tegen pokken de levensverwachting met 3 jaar deed stijgen). Daarna ontwikkelde het beroep zich voornamelijk bij verzekeringsondernemingen.

Ook vandaag is de actuaris traditioneel werkzaam bij verzekerings- en “bankverzekerings-“ maatschappijen waar hij verantwoordelijk draagt voor de solvabiliteit, rendabiliteit en het technisch beheer van het verzekeringsbedrijf.

De actuarissen spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van verzekeringsproducten, de vaststelling van verzekeringspremies en het acceptatiebeleid.

Het toepassingsdomein van het actuariaat is nochtans per definitie uitgebreider. Vandaag worden de actuarissen tewerkgesteld in de bank- en financiële sector waar hun competenties worden ingezet bij de aan- of verkoop van effecten, het risk management, ... Dankzij hun brede deskundigheid zijn actuarissen ook actief bij pensioenfondsen, banken, adviesbureaus en overheidsinstellingen.

* Op vraag van dhr de Boullongne, “intendant des Finances et des Ordres de sa Majesté”, schrijft Deparcieux zijn meest beroemde boek : « Essais sur les probabilités de la vie humaine », waaruit de manier afgeleid wordt om lijfrentes, op een of meerdere hoofden, te bepalen, voorafgegaan door een korte uitleg over de tijdelijke renten of annuïteiten, en met een groot aantal tafels – door Antoine Deparcieux van de « Société Royale des Sciences de Montpellier” - Paris, Guérin Frères – 1746. Dit werk bevat de beroemde “Sterftetafels» die door de Levensverzekeringsmaatschappijen en de Banken gedurende de 19de en het begin van de 20ste eeuw gebruikt werden. Dit werk werd onmiddellijk beschouwd als het beste ooit gepubliceerd over dit onderwerp. Het boek werd een groot succes in Frankrijk en over heel Europa en vestigde definitief de faam van Antoine Deparcieux. De "Sterftetafels" worden soms vandaag nog beschouwd als grondlegger van de Actuariële Wetenschap.

Al zijn actuarissen veelal actief binnen verzekeringsmaatschappijen, pensioenfondsen of als zelfstandige raadgevende actuaire, toch zijn er domeinen waar ze andere functies bekleden. Als experten op het gebied van risico en onzekerheid, vormen actuarissen met hun sterk wiskundig-analytische kennis een onmisbare schakel bij beslissingen met financiële gevolgen op lange termijn. De actuaire werd ooit gekenmerkt als “een creatieve probleemoplosser die zich op basis van het verleden de toekomst projecteert”.

Het Instituut van de Actuarissen in België definieert de actuaire lid van het Instituut in de statuten van het IA|BE, volgens het aantonen van een effectieve theoretische kennis van de actuariële wetenschappen en het effectief uitoefenen van het beroep van actuaire of van onderwijs in het domein van de actuariële wetenschappen.

De statuten van het Instituut bepalen de verschillende categorieën van leden en de toetredingsvoorwaarden. De deontologische code is van toepassing op de actuarissen leden van het Instituut, zoals vastgelegd in de statuten van het Instituut.

Ten slotte dient er rekening gehouden te worden met de verschillen tussen de Belgische regelgeving inzake de actuariële functie, de algemene definitie van actuaire en het statuut van actuaire effectief lid van het IA|BE, hoewel er ook vele overeenkomsten zijn.

IV RECHTSKADER

Deel 1 : Wettelijk kader van het beroep

Er bestaat een wettelijk, juridisch of regelgevend kader voor de verschillende types van functies of verantwoordelijkheden die actuariële kennis vergen. De huidige Deontologische Code is uitsluitend van toepassing op de actuarissen leden van het Instituut zoals vastgelegd in de statuten van het Instituut, ongeacht eventuele andere wettelijke vereisten, of bepalingen van het controleorgaan of andere bronnen. De toelatingsvoorwaarden voor de verschillende categorieën worden vastgelegd door de statuten van het Instituut.

Deel 2 : Kader van het Instituut en van de deontologie

Het “INSTITUUT VAN DE ACTUARISSEN IN BELGIE” in het Nederlands, “INSTITUT DES ACTUAIRES EN BELGIQUE” in het Frans, “INSTITUTE OF ACTUARIES IN BELGIUM” in het Engels, afgekort “IA|BE”, is een beroepsvereniging die de rechtspersoonlijkheid geniet, en valt onder de wet van toepassing op de beroepsverenigingen.

Het Instituut heeft als opdracht om in België de beroepsbelangen van haar leden te behartigen, te beschermen, te bevorderen, te vertegenwoordigen en te verdedigen alsook om mee te werken aan de verdere uitbouw van het beroep van actuaris.

Om dit doel te bereiken, zal het Instituut in het bijzonder :

1. vergaderingen organiseren van wetenschappelijke of sociale aard;
2. informatie verzamelen die nuttig is voor de uitoefening van het beroep van haar leden en deze verspreiden;
3. het openbaar gezag, de financiële instellingen als mede de instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen bijstaan in de behandeling van de problemen die behoren tot het beroepsdomein;
4. waken over de actuariële opleiding van haar leden met al de vereiste waarborgen betreffende beroepsernst, bevoegdheid, onafhankelijkheid, objectiviteit, waardigheid, vertrouwelijkheid en beroepseerlijkheid;
5. contacten onderhouden met alle instellingen van het land die onderwijs in de Actuariële Wetenschappen verstrekken;
6. een deontologisch en normatief kader voor het uitvoeren van de opdrachten die aan haar leden worden toevertrouwd, uitwerken;
7. contacten onderhouden met de buitenlandse actuarissen en hun nationale verenigingen, alsook met elke internationale vereniging van actuarissen;
8. haar leden vertegenwoordigen bij al dan niet officiële instanties, nationaal of internationaal;
9. de achting en het wederzijds respect tussen haar leden in de hand werken;
10. de ledenlijst bijhouden.

Om deze objectieven te realiseren, moet het IA|BE, zoals andere instituten, deontologische regels opstellen voor zijn leden ; terwijl de leden er zich toe verbinden om deze regels na te leven.

Deze regels werden door een interne werkgroep van het Instituut bepaald en door het Bestuur goedgekeurd. Door deze beslissing beoogt het Bestuur dat de leden de deontologische principes kennen en naleven.

De niet-naleving van deze regels kan aanleiding geven tot tuchtsancties in het kader van het Instituut. Deze sancties omvatten drie interventieniveaus :

- (a) de verwittiging ;
- (b) de voorlopige schorsing (niet langer dan 3 jaar) ; of
- (c) de schrapping uit de ledenlijst.

Elke tuchtmaatregel valt onder het beroepsgeheim.

V LIJST VAN DE DEONTOLOGISCHE REGELS

In het kader van de statuten en de in het voorgaande hoofdstuk gedefinieerde doelstellingen heeft het IA|BE 11 deontologische regels opgesteld die door alle leden van het Instituut dienen te worden nageleefd :

- 1. De actuaris zal professionele handelingen uitvoeren op basis van integriteit, kundigheid en zorg. Hij zal zijn professionele verantwoordelijkheid jegens zijn cliënt of werkgever opnemen en geen handelingen verrichten die in strijd zijn met de wet of de openbare orde.***
- 2. De actuaris zal zich dusdanig gedragen zodat hij de reputatie van het actuariële beroep hoog houdt. Hij zal zich onthouden van misleidende publiciteit die aanleiding kan geven tot oneerlijke professionele voordelen.***
- 3. De actuaris zal professionele handelingen verrichten met de nodige hoffelijkheid en zal met anderen, die hun diensten aanbieden aan zijn cliënt of werkgever, samenwerken. Hij moet de informatie met betrekking tot zijn cliënt of werkgever op een vertrouwelijke manier behandelen.***
- 4. De actuaris zal uitsluitend professionele diensten aanbieden indien hij hiervoor competent is en over de geschikte ervaring beschikt.***
- 5. De actuaris is verantwoordelijk voor het op peil houden van zijn kennis om adequaat het actuariële beroep uit te oefenen en dient te voldoen aan de door het Instituut gestelde eisen inzake permanente vorming.***
- 6. De actuaris respecteert de professionele normen uitgevaardigd door het Instituut en opgenomen in het daartoe voorziene register.***
- 7. De actuaris zal bij de mededeling van zijn professionele bevindingen duidelijk vermelden dat hij hiervan de professionele verantwoordelijkheid draagt en dat hij bereid is om aan zijn cliënt of werkgever, schriftelijk en accuraat, bijkomende informatie en toelichting te verstrekken met betrekking tot de door hem gemaakte analyse, de (bron van) gebruikte gegevens en toegepaste methodes.***
- 8. De actuaris zal de cliënt of werkgever voor wiens rekening hij zijn handelingen uitvoert, expliciet identificeren alsook vermelden in welke hoedanigheid hij optreedt.***
- 9. De actuaris zal geen professionele diensten aanbieden die aanleiding kunnen geven tot effectief of gebeurlijk tegenstrijdig belang, tenzij de bekwaamheid van de actuaris om onafhankelijk te handelen niet in vraag kan gesteld worden en een effectief of gebeurlijk belang volledig openbaar wordt gemaakt.***
- 10. Wanneer de actuaris gevraagd wordt om de professionele diensten van een andere actuaris over te nemen, dan moet hij afwegen of het opportuun is om hiermee overleg te plegen zodanig dat hij voor zichzelf kan uitmaken of hij al dan niet deze nieuwe verantwoordelijkheid wenst op te nemen.***

11. De actuaris kan onderworpen worden aan de disciplinaire procedures van toepassing in het Instituut en zal, onverminderd zijn recht om in beroep te gaan, de uitspraak hieromtrent of de beslissing van enigerlei beroepsprocedure aanvaarden.

De interpretatie en toepassingswijze van deze regels worden in de volgende hoofdstukken toegelicht.

VI DEONTOLOGISCHE REGELS

Artikel 1 :

De actuaris zal professionele handelingen uitvoeren op basis van integriteit, kundigheid en zorg. Hij zal zijn professionele verantwoordelijkheid jegens zijn cliënt of werkgever opnemen en geen handelingen verrichten die in strijd zijn met de wet of de openbare orde.

In het kader van de uitoefening van het beroep is het van essentieel belang voor het IA|BE dat zijn leden aan hun cliënten de garantie bieden dat zij een beroep kunnen doen op betrouwbare en efficiënte diensten van professionals die volledig vertrouwd kunnen worden. De integriteit en de bekwaamheid van een actuaris lid van het IA|BE kunnen niet in twijfels getrokken worden. Deze elementen van Artikel 1 zullen de leidraad vormen van andere deontologische regels. Ze vormen mee de basis van de omschrijving van een actuaris lid van het IA|BE .

Laten we eraan herinneren dat het Instituut de taak heeft om de professionele belangen van zijn leden te ondersteunen, te verdedigen, te bevorderen en te vertegenwoordigen. Met het oog hierop stelt het zich tot doel om de actuariële opleiding van zijn leden op te volgen met al de vereiste waarborgen betreffende beroepsernst, bevoegdheid, onafhankelijkheid, objectiviteit, waardigheid, vertrouwelijkheid en beroepseerlijkheid (cfr. punt 4 – taken van het Instituut).

Daarom dringt de deontologische code van het IA|BE aan dat de actuaris de nodige middelen in werking stelt om de bekwaamheid, de objectiviteit en de zorg van zijn diensten te garanderen. Hij wordt geacht om onder alle omstandigheden de rigoureuze regels van integriteit en objectiviteit in acht nemen.

Op deontologisch vlak is de actuaris lid van het IA|BE , of hij zijn beroep als zelfstandige of als werknemer uitoefent, actuariëel aansprakelijk voor elke handeling in de uitoefening van zijn beroep . Hij wordt geacht om zich voor te bereiden om deze aansprakelijkheid op te nemen, en daartoe zijn eigen handelingen en bekwaamheid te beoordelen.

Daar hij zijn beroepsaansprakelijkheid moet opnemen mag hij geen overeenkomst sluiten die zijn integriteit of aansprakelijkheid in gevaar zou brengen. De actuaris lid van het Instituut mag in een contract of dienstenovereenkomst geen clause opnemen die deze aansprakelijkheid, in zijn geheel of gedeeltelijk, uitsluit.

Er wordt aan elk lid gevraagd om blijk te geven van professionele en intellectuele eerlijkheid. Op die manier is de actuaris zelf zijn beste en belangrijkste raadgever.

Bij actuariële evaluaties kan men geneigd zijn om de parameters in functie van het gewenste resultaat te kiezen, of externe (subjectieve, persoonlijke, ..) criteria te hanteren. De parameters moeten gemotiveerd worden en zullen niet van een gewenst resultaat afhangen. Het persoonlijk belang van de actuaris of een andere partij mag niet in strijd zijn met de objectiviteit van het werk. Een actuaris lid van het Instituut mag een resultaat in strijd met de wetenschappelijke logica niet beïnvloeden om een aantrekkelijker commercieel of persoonlijk resultaat te bekomen.

Artikel 1 van de code verbiedt geenszins het zogenoemde “expert judgement”. In veel gevallen wordt er integendeel erkend dat de persoonlijke beroepservaring van de actuaris een onomstreden meerwaarde betekent voor de geleverde diensten. Dergelijke meerwaarde moet uiteraard in het strikte kader van actuariële diensten en verantwoordelijkheid van toepassing zijn, en niet in functie van externe subjectieve elementen.

In het algemeen houdt Artikel 1 in dat een actuaris lid van het IA|BE geen opdracht mag aanvaarden, zoeken of verderzetten waarvan de aard of onderwerp

- in strijd is met de bepalingen en richtlijnen van deze code,
- in strijd is met de wetgeving,
- in strijd is met dwingende bepalingen en de openbare orde
- zijn professionele competenties te buiten gaat,
- zijn integriteit of zijn onafhankelijkheid in gevaar brengt.

Evenmin mag hij een opdracht of een mandaat aanvaarden, zoeken of voortzetten waarvan de aard of het onderwerp in overtreding is met een rechterlijke beslissing.

In dit kader mag de actuaris lid van het IA|BE uiteraard ook geen activiteit uitoefenen die in strijd is met de wetgeving of met de publieke orde. Het niet naleven van deze voorschriften kan tot tuchtsancties in het kader van het Instituut leiden, en dit los van de gevolgen van een eventuele burgerlijke rechtsvordering.

De actuaris lid van het IA|BE kan in deze context verplicht worden om een prestatie voor een cliënt stop te zetten onder andere :

1. wanneer de cliënt hem aanzet om onwettige of frauduleuze handelingen te verrichten
2. wanneer er redelijke gronden zijn om te vermoeden dat hij tot een onwettige of frauduleuze verrichting bijdraagt of zou kunnen bijdragen.

Voor hij zijn prestatie voor een cliënt stopzet, moet de actuaris de cliënt binnen een redelijke termijn over de stopzetting inlichten en ervoor zorgen dat dergelijke beëindiging van de prestatie voor de betrokken partijen zo weinig mogelijk nadelig is

Artikel 2 :

De actuaris zal zich dusdanig gedragen zodat hij de reputatie van het actuarieel beroep hoog houdt. Hij zal zich onthouden van misleidende publiciteit die aanleiding kan geven tot oneerlijke professionele voordelen.

De reputatie van een beroep is afhankelijk van de reputatie van elk van zijn leden. Ieder actuaris lid van het IA|BE heeft er belang bij dat het beroep van actuaris door competente en integere, en als dusdanig erkende, personen wordt uitgeoefend.

De reputatie van een beroep kan soms zwaar lijden onder het feit dat sommige leden de goede praktijk niet in acht nemen. De reputatie van een beroep is een gemeenschappelijk goed waarvan elk lid geniet, maar deze reputatie kan slechts bestaan wanneer elk lid ook de aan de basis liggende voorschriften naleeft. De naleving van de professionele discipline en plichten, de morele waardigheid van het beroep zijn de verantwoordelijkheid van allen.

Om de goede naam te beschermen bepaalt deze code de individuele verantwoordelijkheid van elk lid. De niet-naleving van dit Artikel kan tot sancties leiden. De meest ernstige sanctie heeft als doel de leden te schorsen die door hun praktijk de goede naam en het statuut van de leden van het Instituut of het Instituut zelf schaden.

De actuaris lid van het IA|BE moet alles in het werk stellen om de goede naam van zijn beroep en van het Instituut te beschermen. Het lid moet met waardigheid optreden en elke professionele aanpak of houding vermijden die de goede naam van het beroep zou kunnen schaden. Hij moet dus redelijkerwijs alles in het werk stellen om zijn eigen reputatie en bij uitbreiding de reputatie van zijn beroep te behouden.

Voorbeeld : als algemene regel geldt dat er beoordeeld moet worden of het passend is om bepaalde geschenken te aanvaarden gelet op de omstandigheden, waarde, tijdstip en aard van het geschenk. Er moet eveneens rekening gehouden worden, los van enige overweging over de integriteit van de actuaris, met de perceptie die een derde partij zou kunnen hebben van de professionele objectiviteit van de actuaris die een niet proportioneel geschenk zou aanvaarden.

De actuaris lid van het IA|BE zal zich onthouden van professionele prestaties indien daar geen redelijke gronden voor zijn en zal zich ook onthouden van het uitvoeren of opleggen van een handeling die ongepast of onevenredig zijn in functie van de behoeften van zijn cliënt.

De actuaris lid van het IA|BE zal zich onthouden van deelname aan of organisatie van praktijken of publiciteit die tot oneerlijke voordelen voor zichzelf of een derde partij kunnen leiden.

De actuaris lid van het IA|BE mag op geen enkele wijze valse, misleidende, onvolledige publiciteit maken of aanvaarden dat deze de personen aan wie deze gericht zijn, zou kunnen misleiden omtrent zijn professionele kwaliteit of zijn bekwaamheid. Zoals vermeld in Artikel 1 moet de actuaris lid van het IA|BE in alle omstandigheden met integriteit optreden.

Wanneer hij informatie geeft over de kwaliteit van zijn werk, zijn beroepsactiviteiten, zijn bekwaamheid, zijn kwalificaties of diensten, dan moet de actuaris lid van het IA|BE hierover eerlijk berichten. Hij vermijdt om zich ten onrechte op titels of vaardigheden te beroepen, hetzij over het algemeen of t.o.v. een bepaald element. Hij moet voorkomen dat hij de oorzaak is van een valse, positieve of negatieve, verklaring of communicatie over zijn bekwaamheidsniveau, de efficiëntie van zijn diensten of die van andere actuarissen.

De actuaris lid van het IA|BE mag geen schade toebrengen aan de reputatie van het beroep of een confrater door de bekwaamheid, de integriteit of de diensten van een andere actuaris te bekritisieren. Hij mag niet communiceren of publiciteit maken met het doel om de reputatie van een confrater te schaden of om de betrekkingen tussen een confrater en zijn cliënt of werkgever te bemoeilijken. Hij mag hiervoor ook de kennis niet gebruiken van een eventuele beslissing genomen door het Instituut.

Artikel 3 :

De actuaris zal professionele handelingen verrichten met de nodige hoffelijkheid en zal met anderen, die hun diensten aanbieden aan zijn cliënt of werkgever, samenwerken. Hij moet de informatie met betrekking tot zijn cliënt of werkgever op een vertrouwelijke manier behandelen.

De actuaris lid van het IA|BE moet zijn professionele diensten met hoffelijkheid verrichten en zal met anderen, die hun diensten aanbieden aan zijn cliënt of zijn werkgever, samenwerken. Hij moet ten allen tijde het recht van de cliënt eerbiedigen om een confrater, een ander lid van het Instituut, een lid van een andere beroepsvereniging of een andere bekwame persoon te raadplegen. De actuaris lid van het IA|BE moet zich onthouden van elk gedrag of oneerlijke handeling die een collega of confrater kan schaden.

De actuaris lid van het IA|BE moet vertrouwelijk omgaan met de gegevens tot dewelke hij toegang heeft in het kader van zijn professionele prestaties. Wanneer hij databanken raadpleegt en de gegevens bewerkt, mag hij enkel gegevens verzamelen en bewerken die direct betrekking hebben op de opdracht voor dewelke zijn expertise gevraagd wordt.

De actuaris moet de discretieplicht nakomen, en die ook door de mensen die onder zijn gezag werken laten nakomen. De discretieplicht houdt in dat hij geen gegevens, feiten en opinies aangaande een opdracht aan andere personen mag meedelen dan diegenen die gemachtigd zijn om er kennis van te nemen, dit zowel tijdens als na de opdracht. Hij mag geen gebruik maken van vertrouwelijke informatie ten nadele van een cliënt of met de bedoeling om voor zichzelf of een andere partij rechtstreeks of onrechtstreeks voordeel te halen.

In bepaalde omstandigheden is de bekendmaking van gegevens of informatie toegestaan. Dit is het geval wanneer de informatie wordt bekend gemaakt op vraag van of met de toestemming van de cliënt.

Er wordt geen disciplinaire inbreuk gedaan op de discretieplicht wanneer informatie aangaande de opdracht door de actuaris gegeven wordt :

- om zich persoonlijk op rechterlijk of disciplinair vlak te verdedigen;
- wanneer de discretieplicht uitdrukkelijk door de cliënt werd opgeheven ;
- wanneer hij een fraude vaststelt en blijkt dat de communicatie aangaande zijn opdracht in dit kader moet plaatsvinden;
- wanneer informatie die nodig is voor het uitvoeren van de opdracht doorgestuurd moet worden naar personen die ook tijdelijk of permanent betrokken zijn , interne of externe medewerkers, of experts.

De hier gedefinieerde geheimhoudingsplicht is niet van toepassing voor de verplichte communicaties naar de controle instantie toe.

Tenslotte mag de actuaris lid van het IA|BE nooit, onder het voorwendsel van zijn geheimhoudingsplicht, onvolledige of misleidende informatie verstrekken die de persoon die er kennis van neemt tot verkeerde conclusies zou kunnen leiden.

De geheimhoudingsplicht houdt in dat de actuaris lid van het IA|BE de informatie en gegevens van zijn huidige en voormalige cliënten vertrouwelijk moet houden. De actuaris moet er zorg voor dragen dat deze informatie en gegevens ook ten alle tijde vertrouwelijk blijven. In het bijzonder, de geheimhoudingsplicht blijft van kracht zelfs na de beëindiging van een akkoord, een contract of een zakenrelatie.

Het is bijvoorbeeld niet toegestaan, wanneer een actuaris lid van het IA|BE een onderneming zou verlaten, om het technisch dossier van de onderneming, de cliëntenlijst, de tariefafwijkingen, en andere vertrouwelijke documenten mee te nemen. Het is verboden om in het kader van de "Employee Benefits" gebruik te maken van gegevens waartoe men toegang heeft gehad of om salarisinformatie aan een derde door te geven.

De begrippen "informatie" en "gegevens" moeten in de ruime zin van het woord worden opgevat. Het is niet toegestaan om zich een prestatie, procedure of programma ontwikkeld in het kader van een werkcontract met een eerste cliënt toe te eigenen en om deze aan een twee cliënt opnieuw te verkopen.

De vroeger opgedane ervaring mag uiteraard in het voordeel van huidige cliënten gebruikt worden. Er moet een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen de algemene ervaring en de vakbekwaamheid die voortvloeit uit specifieke kennis of concrete uitgevoerde werkzaamheden.

Artikel 4 :

De actuaris zal uitsluitend professionele diensten aanbieden indien hij hiervoor competent is en over de geschikte ervaring beschikt.

Zoals reeds beschreven is het actuariaat een wetenschap die in verschillende domeinen toegepast kan worden. Alhoewel alle actuarissen dezelfde basisvaardigheden delen, zullen ze geleidelijk een verschillende werkervaring opdoen of zich in domeinen specialiseren waarvan de technische aspecten sterk kunnen verschillen.

De actuaris lid van het IA|BE moet in staat zijn om zichzelf te evalueren en om te zeggen waar hij bekwaam voor is. Hij moet in de spiegel kunnen kijken en zich afvragen of hij aan de voorwaarden voldoet om de toevertrouwde taken uit te voeren. Deze vraag geldt eveneens voor de andere artikels van de deontologische code.

Zijn grenzen niet overschrijden betekent dat men zijn grenzen moet kennen en dat men hierover eenvoudig weg moet kunnen spreken: « Ik beschik momenteel niet over de praktische ervaring voor het werkgebied in kwestie, maar ik kan bijscholen indien nodig » is een eerlijk antwoord. Professionele en intellectuele eerlijkheid hangen hier nauw samen.

Vooraleer een dienstcontract of –akkoord aan te gaan moet de actuaris lid van het IA|BE rekening houden met de grenzen van zijn bekwaamheid, van zijn kennis en de normen van de domeinen waarin hij zijn beroep zal uitoefenen, alsmede van de middelen waarover hij beschikt. Hij zal onder meer geen werkzaamheden ondernemen voor dewelke hij onvoldoende voorbereid is of waarvoor hij niet over voldoende materiële middelen of medewerking beschikt.

Dit betekent impliciet dat de actuaris lid van het IA|BE aan zijn cliënt de documenten en informatie zal vragen die nodig zijn voor de uitvoering van zijn opdracht. Indien nodig, en in de mate van zijn mogelijkheden, zal hij de nodige verificaties uitvoeren om de opdracht te kunnen beoordelen. Hij moet, indien nodig, een voorbehoud maken voor de punten waarvoor er geen voldoende afstemming bestaat met zijn vakbekwaamheid of kennis of voor dewelke hij niet de volledige informatie kan krijgen om zich een mening te vormen. Hij zal zijn cliënt inlichten over alle nieuwe elementen waarvan hij kennis heeft en die een mogelijke invloed hebben op zijn capaciteit om een adequate professionele dienst te verlenen.

Hij zal de partijen over een eventueel tekortkoming inlichten.

Artikel 5.

De actuaris is verantwoordelijk voor het op peil houden van zijn kennis om adequaat het actuariële beroep uit te oefenen en dient te voldoen aan de door het Instituut gestelde eisen inzake permanente vorming.

Het actuariële denken is een voortdurend evoluerende wetenschap. Dit betekent niet dat wat gisteren waar was, morgen nog waar zal zijn, maar wel dat het toepassingsgebied, de gebruikte methodes, de wetgeving, ... voortdurend herzien, bijgestuurd, verbeterd worden. Het betekent ook dat de actuaris zijn kennis moet onderhouden om een professionele en bekwame dienst te kunnen aanbieden.

De voorschriften van het Instituut inzake opleidingen hebben als doel om de permanente bijscholing van de kennis te bevorderen, en dit in functie van de ledencategorieën. Ze zijn niet exhaustief noch a posteriori voldoende voorschriften. Elke actuaris lid van het IA|BE moet de opleidingsvoorschriften naleven, maar tevens is het belangrijk om een ruimere doelstelling niet uit het oog te verliezen, nl. dat elk lid een voldoende bekwaamheidsniveau moet hebben om zijn beroep uit te oefenen.

Elk actuaris lid van het IA|BE moet, in functie van zijn verantwoordelijkheden, uitmaken welke kennis voor hem nodig is en ervoor zorgen dat hij die verwerft, volgens de voor hem meest geschikte aanpak. In het algemeen moet hij de nodige aandacht besteden aan zijn beroepsopleiding. Hij mag vrij het opleidingsprogramma kiezen voor zover dit programma aan de vereisten van het Instituut voldoet. Er wordt hem aangeraden om met de juridische of technische actualiteit rekening te houden.

De actuaris lid van het IA|BE zal de opleidingen volgen die het Instituut goedkeurt, organiseert of hem oplegt. Op aanvraag van het Instituut zal het lid voor de bewijzen zorgen voor de opleidingen die hij gevolgd heeft en voor de tijd die hij eraan besteed heeft.

De voorschriften van het Instituut inzake permanente opleiding in functie van de ledencategorieën zijn beschikbaar op de internet site van het Instituut. Naast de goedgekeurde externe opleidingen kan het Instituut zelf nuttig geachte opleidingen verstrekken zonder die weliswaar op te leggen.

De actuaris lid van het IA|BE wordt ook aangemoedigd om, in de mate van het mogelijke en van zijn beschikbaarheid, aan de ontwikkeling van zijn beroep bij te dragen via kennisuitwisseling met confraters en studenten, medewerking aan opleidingsprogramma's en studies van universiteiten en verenigingen, en via wetenschappelijke en beroepspublicaties.

Artikel 6

De actuaris respecteert de professionele normen uitgevaardigd door het Instituut en opgenomen in het daartoe voorziene register.

De Belgian Standards of Actuarial Practice (BSAP) worden voorbereid door het Comité Beroepsbelangen en door het Bestuur ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering.

De BSAP's kunnen gebaseerd zijn op de International Standards of Actuarial Practice (ISAP) of de European Standards of Actuarial Practice (ESAP).

Het Instituut kan eveneens BSAP's invoeren op eigen initiatief.

De professionele standaarden hebben betrekking op de technische basis waarmee de actuaris de taken kan uitvoeren.

De BSAP's worden geformuleerd in functie van het onderliggende kader van de gegeven taken, de vereiste kwaliteit en de gangbare actuariële praktijk.

De actuaris leden van het IA|BE worden uitgenodigd om de toelichtingssessies betreffende de toepassing van de BSAP's te volgen.

Artikel 7.

De actuaris zal bij de mededeling van zijn professionele bevindingen duidelijk vermelden dat hij hiervan de professionele verantwoordelijkheid draagt en dat hij bereid is om aan zijn cliënt of werkgever, schriftelijk en accuraat, bijkomende informatie en toelichting te verstrekken met betrekking tot de door hem gemaakte analyse, de (bron van) gebruikte gegevens en toegepaste methodes.

De actuaris lid van het IA|BE heeft de plicht om al de informatie mbt zijn studies of werkzaamheden, die van belang of relevant zijn, ter beschikking van zijn cliënt te stellen, en dit in het belang van de cliënt. Deze verplichting geldt enkel voor de informatie waar de actuaris kennis van heeft of die hij redelijkerwijze zou moeten kennen. Hij moet aangeven dat hij bereid is om, schriftelijk en accuraat, bijkomende informatie en toelichting te verstrekken die door de werkgever of de cliënt gevraagd kunnen worden met betrekking tot de gemaakte analyse, de (bron van) gebruikte gegevens en de toegepaste methodes.

Hij wordt verzocht om het “White box Principle” principe te volgen : «Al de informatie in verband met een specifieke studie zou ter beschikking moeten gesteld worden van de eindgebruiker van de bevindingen. De actuaris moet er zo goed mogelijk zorg voor dragen dat zijn bevindingen en commentaar transparant en duidelijk blijven. De toegepaste methodes moeten gerechtvaardigd kunnen worden.»

De actuaris lid van het IA|BE moet blijk geven van redelijke beschikbaarheid en gericht antwoorden betreft de vragen voor informatie. Wanneer hij een vraag binnen een redelijke termijn niet kan beantwoorden, moet hij zijn cliënt hierover inlichten en de vertraging motiveren. Naast advies en raadgevingen moet de actuaris trachten om aan zijn cliënt de toelichting te geven die nodig is om de geleverde bevindingen te begrijpen en te beoordelen.

Wanneer de actuaris de bevindingen meedeelt, dan moet hij duidelijk aanduiden dat hij er de professionele verantwoordelijkheid voor draagt.

In het kader van dit Artikel wordt de informatie als van belang of relevant ten aanzien van de analyse beschouwd eerder dan ten aanzien van het algemene belang van de cliënt. Wanneer de actuaris oordeelt dat de communicatie van de informatie het begrip van de analyse aanzienlijk kan beïnvloeden, dan wordt de informatie als van belang of relevant beschouwd.

De plicht om de informatie voor een cliënt ter beschikking te stellen wordt beperkt door de geheimhoudingsplicht.

Artikel 8.

De actuaris zal de cliënt of werkgever voor wiens rekening hij zijn handelingen uitvoert, expliciet identificeren alsook vermelden in welke hoedanigheid hij optreedt.

Bij elke analyse moet de actuaris lid van het IA|BE duidelijk en ondubbelzinnig de naam van de cliënt of van de werkgever aanduiden voor wie de analyse is gemaakt. Hij moet ook meedelen in welke hoedanigheid hij optreedt.

In elk rapport zou bijvoorbeeld de volgende zin kunnen vermeld worden :

“Dit rapport xxxxxx, werd in de hoedanigheid van xxxxxx en in opdracht van xxxxxx opgesteld.”

Artikel 9.

De actuaris zal geen professionele diensten aanbieden die aanleiding kunnen geven tot effectief of gebeurlijk tegenstrijdig belang, tenzij de bekwaamheid van de actuaris om onafhankelijk te handelen niet in vraag kan gesteld worden en een effectief of gebeurlijk belang volledig openbaar wordt gemaakt.

Tijdens het beroepsleven kan de moeilijke vraag van belangenconflicten opkomen. Sommige conflicten kunnen gemakkelijk herkend en opgelost worden; andere zijn veel complexer en kunnen problemen veroorzaken, de werk- of cliëntenrelaties beïnvloeden en zware gevolgen hebben. Belangenconflicten zijn geen kwestie van zwart of wit; ze kunnen in alle kleuren voorkomen. Dit betekent dat het beheer van belangenconflicten een professioneel oordeel noodzakelijk maakt.

De deontologische code van het IA|BE is geen handleiding voor het beheer van belangenconflicten, maar eerder een te volgen richtlijn en een deontologisch raamwerk.

Het basisprincipe voor de belangenconflicten is dat van onpartijdigheid. De actuaris leden van het IA|BE moeten ervoor zorgen dat hun capaciteit om een objectieve dienst of advies aan hun cliënten te verlenen niet in gevaar komt of in twijfel kan worden getrokken. Een eerlijk optreden volgens de strengste integriteitsnormen wordt hier geëist. Een professionele beoordeling die door een belangenconflict of een bovenmatig extern invloed beïnvloed zou zijn, wordt niet toegelaten.

Het actuaris lid van het IA|BE zal dus principieel nooit zijn diensten aanbieden als hij zich in een situatie van effectief of gebeurlijk tegenstrijdig belang bevindt. Vooraleer hij een opdracht aanneemt, zal de actuaris lid van het IA|BE zorgvuldig op potentiële belangenconflicten letten. Wanneer de mogelijkheid om onafhankelijk te handelen niet kan betwist worden, kan de actuaris zijn diensten aanbieden nadat hij het effectief of gebeurlijk tegenstrijdig belang heeft bekend gemaakt. Hij zal echter alles in het werk stellen om de verschillende stappen die hij ondernomen heeft om het potentiële conflict te vermijden toe te lichten, en hij zal er ook voor zorgen dat dit ter kennis wordt gebracht van de verschillende partijen.

Een tegenstrijdig belang doet zich voor wanneer de plicht van een actuaris lid van het IA|BE om in het hogere belang van een cliënt op te treden, in strijd komt met bijvoorbeeld ;

- a) het eigen belang van het lid, van zijn gezin of verwanten; of
- b) het belang van de onderneming van het lid ; of
- c) het belang van andere cliënten van het lid.

De actuaris leden van het IA|BE zullen dus alle redelijke maatregelen nemen om zich bewust te zijn van de belangen die op het spel staan.

Ze zullen spontaan weigeren om op te treden daar waar er een tegenstrijdig belang is dat niet opgelost kan worden.

In het kader van hun professionele verantwoordelijkheid moeten de actuaris leden van het IA|BE er dus voor zorgen dat de gebeurlijke belangenconflicten a) geïdentificeerd, b) begrepen en c) opgelost of verwijderd zijn.

M.a.w. wordt er aan het actuaris lid van het IA|BE gevraagd om

- zijn belang in een bepaald proces te identificeren. Het lid moet zich de volgende vragen stellen : Voor wie werkt hij ? Wie zijn cliënten ? Heeft hij een persoonlijk belang ter zake ?;
- te beoordelen of zijn persoonlijk of professioneel belang aanleiding geeft tot een conflict dat het voor hem moeilijk maakt om op te treden zonder zijn objectiviteit in gevaar te brengen ;
- te beoordelen of zijn belang voldoende gering of generiek is om zijn onpartijdigheid niet te beïnvloeden.

Wanneer hij van mening is niet te kunnen optreden zonder zijn professionele beoordeling mbt het hoogste belang van zijn cliënt(en) te laten beïnvloeden, dan moet hij hierover duidelijk communiceren en de verantwoordelijkheid weigeren.

De actuaris lid van het Instituut is in een positie van belangenconflict wanneer hij gevraagd wordt om de voorkeur te geven aan bepaalde belangen en wanneer zijn beoordeling of integriteit beïnvloed worden. In dit kader kan de actuaris lid van het Instituut verplicht worden om een professionele prestatie voor een bestaande cliënt te beëindigen wanneer er zich een gebeurlijk belangenconflict voordoet of ontdekt wordt, o.a. :

- 1) wanneer het vertrouwen tussen de actuaris en de cliënt verbroken is;
- 2) wanneer de professionele onafhankelijkheid of integriteit van de actuaris in twijfel kan getrokken worden ten gevolge van een nieuwe gebeurtenis of een recente gebeurtenis;

Voor hij zijn prestatie voor een cliënt stopzet, moet de actuaris lid van het IA|BE de cliënt binnen een redelijke termijn over de stopzetting inlichten en ervoor zorgen dat dergelijke beëindiging van de prestatie voor de betrokken partijen zo weinig mogelijk nadelig is.

Wanneer de mogelijkheid om vrij te handelen onbetwistbaar is, kan de actuaris lid van het IA|BE niettemin zijn diensten aanbieden nadat hij het effectief of gebeurlijk tegenstrijdig belang heeft bekend gemaakt en vermits de cliënt zijn schriftelijke toestemming geeft, nadat hij op de hoogte is gebracht van de aard van het conflict en van de relevante feiten die hieraan verbonden zijn, dat de actuaris zijn functie verder uitoefent.

Tenslotte zal de actuaris lid van het IA|BE geen niet-contractueel geschenk of beloning aanvaarden wanneer ze niet in verhouding staan met een normale en redelijke zakenrelatie. Hij moet alle interventies van een derde partij weigeren die de uitvoering van zijn professionele opdracht ten nadele van zijn cliënt zou kunnen beïnvloeden.

Artikel 10.

Wanneer de actuaris gevraagd wordt om de professionele diensten van een andere actuaris over te nemen, dan moet hij afwegen of het opportuun is om hiermee overleg te plegen zodanig dat hij voor zichzelf kan uitmaken of hij al dan niet deze nieuwe verantwoordelijkheid wenst op te nemen.

In het algemeen, wanneer aan een actuaris door een cliënt of een werkgever gevraagd wordt om een dienst te verlenen, moet de actuaris de dienst analyseren in het licht van zijn eigen bekwaamheid en van een potentieel tegenstrijdig belang (Artikels 4 en 8). Wanneer een actuaris lid van het Instituut gevraagd wordt om de verantwoordelijkheid van een andere actuaris over te nemen of om de verantwoordelijkheid op te nemen van een dienst die eerder door een andere actuaris verleend is, dan moet hij bovendien oordelen of het opportuun is om deze actuaris te raadplegen om uit te maken of hij al dan niet deze nieuwe verantwoordelijkheid kan opnemen.

Het gaat hier niet over de communicatie van informatie, alhoewel communicatie van informatie op aanvraag van de cliënt kan plaatsvinden. De bedoeling is hier om na te gaan of de vereiste bekwaamheid om de taak uit te voeren in lijn is met het aanvaarden van de nieuwe verantwoordelijkheid. Een actuaris kan contact opnemen met de actuaris die eerder verantwoordelijk was voor het project om hem bijvoorbeeld te vragen welke de vereiste vaardigheden zijn in het kader van de opdracht.

De actuarissen leden van het Instituut worden aangemoedigd om volledig mee te werken bij deze consultatie.

Wanneer de actuaris lid van het IA|BE van oordeel is dat het in het belang van de cliënt is, dan mag hij, mits toestemming van zijn cliënt, een ander lid van het Instituut raadplegen, een lid van een andere beroepsvereniging of een andere bevoegde persoon. Hij mag ook zijn cliënt naar één van deze personen verwijzen.

Artikel 11.

De actuaris kan onderworpen worden aan de disciplinaire procedures van toepassing in het Instituut en zal, onverminderd zijn recht om in beroep te gaan, de uitspraak hieromtrent of de beslissing van enigerlei beroepsprocedure aanvaarden.

Als lid van het IA|BE verbindt de actuaris zich ertoe om het door het Instituut opgesteld huishoudelijk reglement en disciplinevoorschriften, de beslissingen van de instanties van het Instituut en dus deze deontologische code na te leven.

De deontologische regels zijn goede praktijken voor de uitoefening van de activiteiten van de actuaris en de naleving ervan in het kader van zijn beroepspraktijk is vanzelfsprekend. De toepassing ervan binnen de beroepsgroep bevorderen is ook een belangrijke taak van het Instituut en is minder vanzelfsprekend dan het lijkt.

De Deontologische code moet in het licht van de voorschriften geïnterpreteerd worden, en a contrario in het licht van het negatieve impact die de niet-naleving kan hebben, zowel op de beroepsactiviteit van een bepaalde actuaris als op de algemene goede naam van het beroep. Het Instituut streeft er namelijk naar om een bekwaamheid- en integriteitstandaard, die aan de basis ligt van de definitie van de activiteit van de actuaris, in te voeren.

Bepaalde voorschriften van het Instituut zijn van praktische aard, zoals de betaling van het lidgeld binnen de gestelde termijn, de spontane mededeling door een lid van een wijziging in zijn beroepssituatie, de samenwerking met het Instituut. Andere regels zijn van meer algemene strekking en zijn van toepassing op de uitoefening zelf van de actuariële praktijk; daartoe behoren eveneens de deontologische voorschriften.

He bestaan van voorschriften betekent dat ook mogelijke sancties worden opgelegd bij niet naleving ervan.

Het actuaris lid van het Instituut kent het bestaan van de tuchtprocedures die van toepassing zijn in het kader van het Instituut, aanvaardt ze en leeft hun toepassing na. Hij kan op disciplinair vlak enkel voor gedragingen vervolgd worden waarvoor er een klacht werd ingediend of voor fouten waarover de bevoegde instanties van het Instituut ingelicht zijn.